

SANSKRIT PAPER - III

Signature of Invigilators

1.

2.

JY-06/07

Name of the Areas/Section (if any).....

Roll No.

(In figures as in Admit Card)

Roll No.

(in words)

Time Allowed : 2-1/2 hours]

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll Number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices is prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.
૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.
૩. ટૂંકનોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.
૪. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.
૫. આ ઉત્તરપોથીમાં અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.
૬. આ ઉત્તરપોથીમાં કયાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોક્કસ નિશાની કરી હશે તો તમને આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક ગણવામાં આવશે.
૭. કેલક્યુલેટર અથવા ઈલેક્ટ્રોનિક્સ સાધનો નો ઉપયોગ કરવો નહીં.
૮. નકારાત્મક ગુણાંકપદ્ધતિ નથી.
૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈ પણ પત્રપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY MARKS OBTAINED

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1.		18.			
2.		19.			
3.		20.			
4.		21.			
5.		22.			
6.		23.			
7.		24.			
8.		25.			
9.		26.			
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					
15.					
16.					
17.					

Total Marks obtained

Signature of the co-ordinator

(Evaluation)

SEAL

संस्कृत
प्रश्न-पत्र - III

संस्कृत
पेपर - III

सूचनम् - अस्मिन् पत्रपत्र चत्वारः विभागाः सन्ति । सर्वेषां विभागानां सर्वेषां समाधयाः ।
नोधः : आ प्रश्नपत्रमां चार विभागे छे. तमारे अथा विभागेना प्रश्नोना जवापो आपवाना छे.

खण्ड - I

अधस्तनोयान् मन्त्रान् पठित्वा सर्वे पश्नाः समाधयाः । पत्यकः पश्नः त्रिंशतिपरिमितस्य वचाभिः समाधयः ।
[5 x 5 = 25]

नोधः : नीचेना मंत्रो वांशी अथा प्रश्नोना जवाप्य संस्कृतमां आपो. प्रत्येक प्रश्नोना जवाप्य 30 (त्रीस) शब्दोमां आपो.
(5 x 5 = 25)

सहस्रशीर्षा पुरुषः सहस्राक्षः सहस्रपात् ।

स भूमिं विश्वतो वृत्वा त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

पुरुष एवेदं सर्वं यद्भूतं यच्च भाव्यम् ।

उतामृतत्वस्येशानो यदन्नैनातिरोहति ॥

एतावानस्य महिमातो ज्यायैश्च पूरुषः ।

पादोऽस्य विश्वा भूतानि त्रिपादस्यामृतं दिवि ॥

1. "सहस्रशीर्षा" इति पदस्य कोऽभिप्रायः ?

2. "दशाङ्गुलम्" इति पदस्य स्वारस्यं प्रकाशयत ।

3. "अतिरोहति" इति पदस्य भावार्थो लेखनीयः ।

4. "ज्यायान्" इति पदेन किमभिप्रेतम् ।

5. पुरुषस्य महिमानं निरूपयत ।

खण्ड - II

सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

त्रिंशत्परिमितैः शब्दैः प्रत्येकः प्रश्नः समाधेयः ।

[Marks : 15 x 5 = 75]

नीचेनां दरेक प्रश्नेनां ज्वाण ३० शब्दोभां आपो. अथाज प्रश्नेनां ज्वाण आपो.

(गुण : ५ x १५ = ७५)

6. ईशावास्योपनिषदः महत्त्वमुपस्थापयत ।

7. “भावपधानम् आख्यातम् । सत्त्वपधानानि नामानि” इति सम्यग् विवचयत ।

8. व्याकरणाध्ययनस्य प्रयोजनानि प्रतिपादयत ।

9. अर्थपरिवर्तनस्य दिशः निरूपणीयाः ।

10. सांख्यकारिकामाश्रित्य सत्कार्यवादः प्रतिपादनीयः ।

11. रामायणस्य साहित्यिकं सौष्टवमुपस्थापयत ।

12. "पुराणं पञ्चलक्षणम्" इति सम्यग् विवेचयत ।

13. मनूक्तदिशा धर्मस्य स्वरूपमुपपादयत ।

14. रघुवंशमाश्रित्य सीतापरित्यागवृत्तान्तः निरूपणीयः ।

15. कादम्बरीमनुश्रित्य महाश्वेतावृत्तान्तः प्रतिपादनीयः ।

16. मम्मटोक्तदिशा काव्यप्रयोजनानि निरूपयत ।

17. उत्प्रेक्षालक्षणं सोदाहरणमुपस्थापयत ।

18. "तत्रापि च चतुर्थोऽङ्गस्तत्र श्लोकचतुष्टयम्" इति सम्यग् विवेचयत ।

19. "अन्यद् भावश्रयं नृत्यं, नृत्तं ताललयाश्रितम्" इति दशरूपकोक्तदिशा विवेचयत ।

20. तर्कभाषामनुसृत्य प्रमाणलक्षणं विवेचयत ।

खण्ड - III

यथेच्छं कस्यापि एकस्य वर्गस्य सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

द्विंशतसंख्याकैः शब्दैः प्रत्येकः प्रश्नः समाधेयः ।

[Marks : 5 x 12 = 60]

कोईपक्ष ओक वर्गना अधा ४ प्रश्नोना ४वाण आणो. प्रत्येक प्रश्नो ४वाण २०० शब्दमां आणो.

[५ × १२ = ६०]

वर्ग - 1

21. शिवसङ्कल्पसूक्तस्य महत्त्वमुपपादयत ।
22. राष्ट्रभिबर्द्धनसूक्तस्य प्रतिपाद्यमुपस्थापयत ।
23. अग्निष्टोमयज्ञस्य विधिः निरूपणीयः ।
24. स्वरभक्तिस्वरूपं सोदाहरणमुपपादयत ।
25. निरूक्तस्य दैवतकाण्डमनुसृत्य अग्नेः स्वरूपं निरूपयत ।

वर्ग - 2

21. वाक्यपदीयमाश्रित्य शब्दब्रह्मणः स्वरूपमुपपादयत ।
22. सिद्धान्तकौमुदीमनुसृत्य समासभेदाः सोदाहरणं निरूपणीयाः ।
23. पाणिनीयशिक्षामनुसृत्य वर्णोच्चारणप्रक्रियामुपस्थापयत ।
24. वाक्यपदीयमनुसृत्य ध्वनिस्फोटयोर्मिथः सम्बन्धः सम्यग् निरूपणीयः ।
25. पाणिनीयशिक्षामनुसृत्य पाठकस्य गुणाः निरूपणीयाः ।

खण्ड - III

यथेच्छं कस्यापि एकस्य वर्गस्य सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः ।

द्विंशतसंख्याकैः शब्दैः प्रत्येकः प्रश्नः समाधेयः ।

[Marks : 5 x 12 = 60]

कोईपक्ष ओक वर्गना अधा ५ प्रश्नोना ५वाक्य आपो. प्रत्येक प्रश्नो ५वाक्य २०० शब्दमां आपो.

[५ × १२ = ६०]

वर्ग - 1

21. शिवसङ्कल्पसूक्तस्य महत्त्वमुपपादयत ।
22. राष्ट्राभिवर्द्धनसूक्तस्य प्रतिपाद्यमुपस्थापयत ।
23. अग्निष्टोमयज्ञस्य विधिः निरूपणीयः ।
24. स्वरभक्तिस्वरूपं सोदाहरणमुपपादयत ।
25. निरूक्तस्य दैवतकाण्डमनुसृत्य अग्नेः स्वरूपं निरूपयत ।

वर्ग - 2

21. वाक्यपदीयमाश्रित्य शब्दब्रह्मणः स्वरूपमुपपादयत ।
22. सिद्धान्तकौमुदीमनुसृत्य समासभेदाः सोदाहरणं निरूपणीयाः ।
23. पाणिनीयशिक्षामनुसृत्य वर्णोच्चारणप्रक्रियामुपस्थापयत ।
24. वाक्यपदीयमनुसृत्य ध्वनिस्फोटयोर्मिथः सम्बन्धः सम्यग् निरूपणीयः ।
25. पाणिनीयशिक्षामनुसृत्य पाठकस्य गुणाः निरूपणीयाः ।